Sosiaali- ja terveysministeriö

Vastine

15.5.2026

VN/3048/2025
VN/3048/2025-STM-18

Sosiaaliturva- ja vakuutusosasto / Eläke- ja yksityisvakuutusyksikkö
Hallitussihteeri Daniela Fredman

Eduskunnan talousvaliokunnalle

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vakuutusyhtiölain muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 43/2026 vp)

Sosiaali- ja terveysministeriö esittää alla olevat huomiot eduskunnan talousvaliokunnalle annettujen lausuntojen johdosta.

Finanssivalvonnan lausunto

Solvenssi II -direktiivin 64 artiklan mukaan valvontaviranomaisten on saatava salassapitosäännösten estämättä julkistaa suorittamiensa stressitestien tulokset ja välittää EU:n laajuisten stressitestien tulokset Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle julkistettavaksi.

Finanssivalvonta on katsonut talousvaliokunnalle antamassa lausunnossaan, että direktiivin 64 artiklan muutokset olisi syytä implementoida kansalliseen lainsäädäntöön erillisenä säännöksenä. Tämä tekisi stressitestien tulosten julkistamisesta ennakoitavaa niihin osallistuville vakuutusyhtiöille. Lisäksi tällä varmistettaisiin direktiivin asianmukainen täytäntöönpano.

Suomessa viranomaisen toiminnan julkisuudesta säädetään viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999), jäljempänä julkisuuslaki. Julkisuuslain mukaan viranomaisen asiakirjat ovat julkisia, jollei julkisuuslaissa tai muussa laissa erikseen toisin säädetä. Julkisuuslain 24 §:ssä säädetään salassa pidettävistä viranomaisen asiakirjoista.

Julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 12 kohdassa säädetään, että salassa pidettäviä viranomaisen asiakirjoja ovat rahoitusmarkkinoita ja vakuutustoimintaa valvovien sekä rahoitusmarkkinoiden ja vakuutusjärjestelmien toimivuudesta vastaavien viranomaisten laissa säädettyjä tehtäviä varten laaditut selvitykset, joista ilmenee tietoja markkinoiden toimivuudesta tai rahoitus-, vakuutus- tai eläkelaitoksista tai niiden asiakkaista, jos tiedon antaminen niistä aiheuttaisi vahinkoa tai haittaa rahoitus- tai vakuutusjärjestelmän luotettavuudelle ja toimivuudelle. Julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 12 kohta ei estä stressitestien julkistamista, kun se ei aiheuta vahinkoa tai haittaa rahoitus- tai vakuutusjärjestelmän luotettavuudelle ja toimivuudelle. Lähtökohtaisesti voidaan katsoa, että Solvenssi II -direktiivin sääntelyllä stressitestien julkistamisesta ei ole tarkoitus aiheuttaa vahinkoa tai haittaa järjestelmän luotettavuudelle ja toimivuudelle, kun ottaa huomioon direktiiviin sisältyvän muun erityisesti valvontaa koskevan sääntelyn ja direktiivin tavoitteet.

Lisäksi julkisuuslain 24 §:n 20 kohdassa säädetään, että salassa pidettäviä viranomaisen asiakirjoja ovat asiakirjat, jotka sisältävät tietoja yksityisestä liikesalaisuudesta, samoin kuin sellaiset asiakirjat, jotka sisältävät tietoja muusta vastaavasta yksityisen elinkeinotoimintaa koskevasta seikasta, jos tiedon antaminen niistä aiheuttaisi elinkeinonharjoittajalle taloudellista vahinkoa, ja kysymys ei ole

kuluttajien terveyden tai ympäristön terveellisyyden suojaamiseksi tai toiminnasta haittaa kärsivien oikeuksien valvomiseksi merkityksellisistä tiedoista tai elinkeinonharjoittajan velvollisuuksia ja niiden hoitamista koskevista tiedoista. Liikesalaisuuksia koskeva sääntely perustuu EU-sääntelyyn ja Solvenssi II -direktiivissä ei ole poikkeusta liikesalaisuuksia koskevasta sääntelystä, joten se soveltuu myös stressitestien tulosten julkistamiseen. Lisäksi, jos stressitestien tulosten julkistaminen aiheuttaisivat vakuutusyhtiölle taloudellista vahinkoa, ne olisi silti mahdollista julkistaa, jos kyse olisi toiminnasta haittaa kärsivien oikeuksien valvomiseksi merkityksellisistä tiedoista tai elinkeinonharjoittajan velvollisuuksia ja niiden hoitamista koskevista tiedoista.

Direktiivin 64 artiklan suhdetta julkisuuslain 24 §:ään on avattu myös hallituksen esityksen sivulla 36–37.

Näin ollen hallituksen esitystä valmisteltaessa on arvioitu, että lainsäädäntö vastaa jo tällä hetkellä direktiivissä säädettyä, sillä salassapitosäännökset eivät estä Finanssivalvontaa julkistamasta stressitestien tuloksia, toki siten, että niistä ei esimerkiksi ilmene liikesalaisuuksia. Direktiivin säännös on haluttu kansallisesti saattaa voimaan sen sisältöisenä kuin se on direktiivissä, eikä näin ollen ole ehdotettu esimerkiksi Finanssivalvonnalle velvollisuutta julkistaa stressitestien tuloksia.

Liittyen 64 artiklan säännökseen valvontaviranomaisen oikeudesta luovuttaa tiedot Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle, voimassa olevassa Finanssivalvonnasta annetun lain 71 §:ssä säädetään jo kyseisestä oikeudesta luovuttaa tietoja.

Työ- ja elinkeinoministeriön lausunto

Työ- ja elinkeinoministeriö huomautti lausunnossaan, että 1. lakiehdotuksessa vakuutusyhtiölain 31 luvun 13 §:n 3 momentissa viitataan kumottuun lakiin. Sosiaali- ja terveysministeriö katsoo, että viittaus on hyvä korjata uuteen huoltovarmuuden turvaamisesta ja Huoltovarmuuskeskuksesta annettuun lakiin (107/2026).

Suomen Tilintarkastajat ry:n lausunto

Suomen Tilintarkastajat ry on lausunnossaan huomauttanut, että 4. lakiehdotuksessa työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 1 §:n 3 momenttiin tulisi lisätä viittaus myös vakuutusyhtiölain uuteen 7 luvun 8 a §:ään, jota ei ole tarkoitus soveltaa työeläkevakuutusyhtiöihin. Sosiaali- ja terveysministeriö katsoo, että kommentti on aiheellinen ja kyseinen viittaus tulisi lisätä.

Muiden valiokunnalle saapuneiden lausuntojen osalta sosiaali- ja terveysministeriöllä ei ole huomautettavaa.